

Nr 2 Juli 2001 15. årgang

Syndrom

Medlemsblad for Landsforeningen for Løsemiddelskadde
Tilsluttet Norges Handikapforbund

Syndrom

Medlemsblad for Landsforeningen
for Løsemiddelskadde (LFFL)
Tilsluttet Norges Handikapforbund (NHF)

Adresse sentralt:

Landsforeningen for Løsemiddelskadde
Postboks 9217 Grønland, 0134 Oslo
Telefon 22 17 02 55
Telefaks 22 17 61 77

Kontaktperson i NHF:

Ellen Trondsen

LFFLs internettside:

www.home.no.net/lffi

Ansvarlige redaktør:

LFFL Hovedstyret

Sats og layout: Torill Older

Trykk: Allservice AS

ADRESSEOVERSIKT

LFFL HOVEDSTYRE:

Leder:

Lars Kristian Hille
Postboks 168, 4502 Mandal
Telefon 38 26 11 65
Telefaks 38 26 55 62
Mobil 91 30 88 73

Styremedlemmer:

Trond Nilsen
9060 Lyngseidet
Telefon 77 71 38 73
Telefaks 77 71 38 73
Epost trond_e_nilsen@hotmail.com

Oddvar Petersen
Åkebergveien 56 B, 0650 Oslo
Telefon 23 30 01 58
Mobil 91 82 74 28
Epost ns-elle@online.no

Sven Sørensen
Stenkjølveien 46, 4846 Arendal
Telefon 37 02 51 21
Mobil 93 23 41 61
Epost svesoere@c2i.net

Unni Jensen
Bjørnebyveien 19 A, 7025 Trondheim
Telefon 72 55 98 01
Telefaks 72 55 98 01

Varamedlemmer:

Frode Steen Gunstensen
Moen, 6440 Elnesvågen
Telefon 71 26 50 82
Telefaks 71 26 50 82
Mobil 99 74 66 72
Epost frodegunstensen@c2i.net

Elsa Adler Kristiansen
Storgaten 16, 3210 Sandefjord
Telefon 33 46 07 73

Jens Olav Sollie
Gamle Sandvigs vei 21
4816 Kolbjørnsvik
Telefon 37 01 11 25
Mobil 90 60 12 33

Innhold

Saksgang og utredning av

en løsemiddelskade	3
Årsmøtet 27. april 2001	5
Hovedstyret på stortingsbesøk	5
Begynnelsen på slutten . . .	6
Dette er LFFL	7
Lokallag og kontaktpersoner	8

*Hovedstyret ønsker
alle sine lesere
en varm og god sommer!*

Saksgang og utredning av en løsemiddelskade

Betraktninger og erfaringer rundt en saksgang og utredning av en løsemiddelskade – (yrkesskade/sykdom) fra startfasen og fram til diagnose er stilt og saken blir godkjent av Rikstrygdeverket.

Litt om tiden før sykemeldinga

Som oftest så merker du ikke selv at noe er i ferd med å skje med kroppen din. Måten du oppfører deg på kan forandres. Det kan skje en personlighetsforandring, men det er som regel familie og nære venner som oppdager dette først. Det jeg merket var at jeg hadde problemer å gjennomføre arbeidsdagen. I ettertid har jeg skjønnet hvorfor jeg glemte så mange ting på jobben og hvorfor jeg til en hver tid var så forbaska trøtt. Selv trodde jeg at jeg var overarbeidet og at jeg var godt tom for energi, men da jeg etter 3 ukers ferie hvor jeg gjorde alt for å lade batteriene fortsatt var like sliten som da ferien startet, da stilte kona et spørsmål om jeg ikke burde komme meg til legen for å finne ut hva dette var!

Det går nok over sa jeg. Jeg presset meg gjennom arbeidsdagen i flere uker, hvor jeg ofte sovnet i en stol etter middagen. Dagen min var over kl 17. Etter ytterligere noen uker fikk jeg også problemer med hjerterytme og puls, da gikk jeg til min faste lege, for noen bedriftslege hadde vi ennå ikke fått. Det fikk vi når jeg ble sykemeldt i mai 98. Jeg oppsøkte min lege første gang oktober 97. Da hadde jeg vel slitt i flere måneder, men jeg ville ikke sykemelde meg da, for vi hadde mye å gjøre på jobben, og jeg følte ansvar i et firma jeg hadde vært i nesten 28 år. Men til slutt gikk det ikke

lenger, jeg ble bare mer og mer trøtt og etter påskeferien i 98 gikk jeg å ba om sykemelding og en utredning av mine plager!

Her starter en utredning som skulle ta nesten 2 år i helsevesenet. NB! Det er ikke bare den skadde det gjelder, men ofte en hel familie. Ca 1 måned før jeg ble sykemeldt hadde kona kommet over en brosjyre hos vår faste lege Dr. Grude som het «informasjon og veiledning om løsemiddelskade». Denne hadde kona lest da jeg kom sliten hjem fra jobben. Dette handlet jo om det jeg omtrent daglig hadde jobbet med i 28 år og kona sa: «Det som står her er akkurat som å lese om deg!»

Jeg kikket litt i heftet og måtte innrømme at det stemte.

Neste dag hadde kona ringt et telefonnummer som stod i hefte. Det var slik vi kom i kontakt Elsa Kristiansen og Trond Ceeberg i løsemiddelforeningen.

Jeg må nå i ettertid takke både kona mi, Elsa og Trond for all den gode støtte og hjelp jeg har fått i en meget vanskelig tid.

Det er ikke lett å gå ut i en langtids-sykemelding etter så mange år i arbeid. Jeg var vel veldig irritert en stund og hadde vanskelig med og akseptere min nye situasjon. Nå snart 2 år etter jeg ble sykemeldt skjønner jeg at det var det eneste rette å gjøre. Det har vært og er en tøff tid, og jeg må si at det hadde ikke gått uten all den gode støtte jeg har fått, spesielt fra kona mi + min private lege og Trond Ceeberg i LFFL.

Og ikke nok med at helsa svikter og du må ut av jobb. Du må i tillegg etter et år sykemeldt gå på attføring som bare er ca halvparten av hva du tjente + at du må krangle med offentlige myndigheter om dine rettigheter. I tillegg til dette blir det skrevet ting om deg i rapporter som ikke stemmer med virkeligheten, og som du må kjempe imot.

Her må jeg si at dette ikke hadde gått bra for meg uten den gode støtten jeg fikk av kona og at vi skaffet oss en advokat. Det er noe alle har rett til å få gratis hjelp til når det er en yrkesskade/yrkessykdom!

Selve utredningen og saksgangen

1. Det er en stor fordel at den legen du bruker har litt greie på løsemiddelskader eller at de i hvert fall setter seg litt inn i det. Hvis ikke kan du komme veldig feil ut på hoppet og du vil antagelig falle i bunn av unnarettet. Det er mange ting som har felles symptomer med løsemiddelskader. En mann i Skien fikk stilt diagnosen MS, men han var løsemiddelskadet når han ble testet i Oslo. I mange saker kan man også stille spørsmål ved om bedriftsleger tar mer hensyn til bedriften enn han gjør til pasienten han skal utrede.

2. Du ber om en sykemelding og om en utredning av dine plager og symptomer. Legen vil da bestille time hos spesialist ved yrkesmedisinsk avdeling (lang ventetid), hvor du gjennomgår mange tester, blodprøver og intervjuer. Det er en stor fordel om du hele tiden har med deg en ledsager (for eksempel kona eller mann). På den-

ne testen vil det da bli avgjort om du skal utredes videre.

Jeg ble sykemeldt 7.05.98. Første test 7.07.98, andre test yrkessmed. avd. 30.11.98, nevrolog 25.01.99. Rapport klar først 25.08.99.

Dette viser hvilken prosess du er kommet inn i, og at du må være tålmodig for det tar tid. I mitt tilfelle gikk det raskere enn normalt fordi kona maste litt på en hyggelig måte.

8. februar 2000 fikk jeg beskjed om at saken (dvs: 21 måneder etter jeg ble sykemeldt) var godkjent som yrkesskade ved RTV.

3 . Siden mai 98 når jeg ble sykemeldt gikk jeg hos min første lege 1 gang i måneden. Det er viktig at legen din følger deg opp og at trygdekontoret hele tiden får beskjed om hvordan det går.

Innimellom de andre testene var jeg også hos lungespesialist (røntgen og pustetest) og hos øre/nese/hals-lege. Det ble også tatt CT-test av hjernen. Andre årsaker til dine plager må utelukkes, slik at legene til slutt står igjen med at det kun er påvirkning av løsemidler som er årsaken til dine plager.

4 . Det er viktig at du hele tiden noterer ting som du kommer på og at du får hjelp av lege, familie,

trygdekontor og advokat med saken din og utfylling av alle papirer. Hvis ikke så vil du bli din egen fiende i systemet. Ta kopi av alle brev og prøv å skaffe deg datablad på skadelige stoffer du har jobbet med så tidlig som mulig. Dette er noe yrkessmed. avd. vil spørre etter. Det er som sagt veldig viktig at du har en lege som forstår dine problemer og at det han skriver i sitt brev til alle innstanser betyr mye for utfallet av din sak. Det er også viktig at du får tak i en advokat som har peiling og ikke lar saken din ligge i en skrivebordskuff. Dette kan du få gode råd om ved å melde deg inn i et lokallag eller henvende deg til LFFL Oslo, tlf 22 17 02 55 faks 22 17 61 77 og få informasjon.

5. Når spesialisterklæringen fra yrkessmed. avd. er klar vil denne bli sendt til rikstrygdeverket (RTV) for godkjenning som yrkesskade/sykdom. Du burde da gå igjennom rapporten med din advokat for å se om det er noe som burde rettes på. Men HUSK at dersom du klager for mye på rapporten eller synes at de har satt den medisinske innvaliditetsgraden for lavt så kan de forlange at du gjennomgår ny test og rapporten annulleres.

Blir saken godkjent av RTV som yrkesskade/-sykdom kan man si at du traff på hoppkanten og at du landet trygt i bunn av bakken.

Hvis ikke så må du anke.

Få hjelp!

Men du er bare ferdig med 1. omgang. I 2. omgang skal du kjempe mot forsikringsselskapet. Men gjør du et godt førstehopp er det lettere å lykkes i 2. omgang. Til deg, din familie og advokat kan vi bare si LYKKE til, stå på, IKKE GI DEG, for har RTV sagt ja, så har du retten på din side, selv om det kan ta litt tid med ekstra omganger (anker).

DU VIL VINNE TIL SLUTT !!

Hilsen Arne A. Hansen

NB! Når du blir sykemeldt og du er inne i en utredningsprosess kan det være viktig at du skaffer deg informasjon ved å melde deg inn i LFFL og oppsøke et lokallag.

Dessuten er det mange brosjyrer å få på trygdekontoret bl. a. om uførepensjon og yrkesskade-stønad.

Stå på! Den som gir seg har tapt!

BÆRKHUS DEGE

ADVOKATFIRMA ANS

Hans A. Unneland

Haakon VII's gt 5, Postboks 1369 Viken, 0114 Oslo

Tlf 23 23 90 90

Årsmøtet 27. april 2001

Etter åpning, var det et minutt stillhet for å ære de av våre medlemmer som var gått bort siden sist.

Praktiske opplysninger under årsmøtet: Økonomisk er det litt vanskeligere nå da staten har kuttet og det er ikke så lett og få fra fagforeninger lenger heller. Det viser seg at innskuddet i Lotteri-poolen var et smart trekk, dette er nå med på og hjelpe oss og holde hode over vannet.

FFL sentralt har innledet et samarbeid med en bedrift som har navnet Aspø som kan bidra til inntekter til oss, også til lokallagene. Dette kommer det flere opplysninger om etter hvert.

Det generelle inntrykket fra lagene er at det er tungt å drive. Det er noen klare unntak der både økonomi og medlemsmassen er stabil.

Men konklusjonen er at det er mye bra jobbing rundt omkring.

Årsmeldingen 1999 - 2000

Per 31.12. var det 806 reelle betalende medlemmer, fordelt på 16 lokallag.

To kurs var avholdt i perioden, et familie- og samlivskurs og et råd- og veiledningskurs.

Det har også vært et en likemannskonferanse og en lokallagskonferanse.

Et gjennomgående tema er kommunikasjon mellom lokallagene

og styret. Der det er påviselig for dårlig ikke bare fra styret, men også fra lagene til styret, som for styret er vel så viktig.

Kress-prosjektet på Sunnaas er lagt ned. Sluttrapport vil komme til hovedstyret. Lokallagene vil bli underrettet senere.

Det ble en helt ny redaksjon i Syndrom etter årets valg, noe som skaper sprekker i kontinuiteten når det gjelder erfaringer i utgivelser av bladet.

Det ble utgitt 3 nr. av bladet i 2000, målsettingen er klart 4 utgivelser per år.

Da hovedstyret i LFFL var på stortingsbesøk

Attende mai i år hadde LFFL nye hovedstyre sitt første møte i Oslo. På dette møte fikk vi v/Oddvar Petersen en invitasjon til å besøke Stortinget, noe som ble mottatt

med begeistring. Vi hadde en fin spasertur fra Norges Handikapforbunds kontorer til Stortinget i ett flott vårvær med over 23 varmegrader, og vi utenbys fra fikk se

Oslo på sitt beste med yrende folkeliv i det gode været.

På Stortinget ble vi mottatt av Vidar Kleppe som var vår vert og viste oss rundt på hele huset. Vi fikk en inngående og meget interessant orientering om dagliglivet til representantene og hvordan arbeidet var opplagt i selve tingsalen og i lagtingssalen. Vidar Kleppe har tidligere vært i kontakt med hovedstyret i LFFL og er informert om arbeidet i vår organisasjon, og han har vært og er en god støttespiller for LFFL.

Kleppe var på vei til et nytt møte så vi fikk takket for oss, og gikk ut i det flotte vårværet etter det givende måltidet.

Begynnelsen på slutten for verdens verste kjemikalier?

Miljøvernminister Siri Bjerke og en rekke av verdens miljøvernministre undertegnet den 23. mai, en ny, verdensomspennende miljøvernavtale i Stockholm. For første gang vil verdens land forplikte seg til å stanse bruk og produksjon av verdens verste kjemikalier, blant annet PCB, DDT og dioksiner.

I verdensmålestokk ligger Norge i forkant med sin kjemikaliepolitikk. Norge har allerede forbudt de stoffene som nå forbys. Norsk natur utsettes for en rekke miljøgifter gjennom langtransporterte tilførsler gjennom luft- og havstrømmer. Internasjonalt samarbeid er det eneste som kan løse dette problemet.

Over hundre av verdens land har vært med på å fremforhandle denne avtalen, som vil sette en stopper for produksjon, bruk og handel med noen av de verste miljøgiftene verden kjenner. I første omgang gjelder avtalen 12 kjemikalier, deriblant flere plante-

vernmidler og de kjente miljøgiftene DDT, PCB og dioksiner. Flere kjemikalier skal kunne innlemmes etter hvert. Det vil Norge arbeide aktivt for. Målet er at avtalen skal tre i kraft i 2004. Avtalen skal tolkes og anvendes i lys av føre var-prinsippet. Det er en styrke at avtalen ikke bare setter forbud mot produksjon og ny bruk av et kjemikalie. Den skal også forhindre at nye og like farlige kjemikalier kommer på markedet. Kjemikalier som ender opp som farlig avfall, skal håndteres etter de strengeste miljøkrav. Handel med restlagre av forbudte kjemikalier, skal ikke skje. Dette er

viktig for å hindre dumping. To av de 12 kjemikaliene på listen, dioksiner og furaner, oppstår som biprodukter fra forbrenning. Et langsiktig mål er at utslipp skal elimineres der det er mulig.

Utviklingslandene får de største utfordringene med å oppfylle avtalen. En rekke u-land er brukere og produsenter av disse kjemikaliene, men de har begrenset med ressurser til å bygge opp en fungerende miljøvernforvaltning og iverksette tiltak. Det er samtidig avgjørende å få disse landene med i avtalen, skal den ha full effekt. Avtalen legger derfor stor vekt på teknisk og finansiell støtte til utviklingsland. Norge vil bidra med såvel teknisk som økonomisk støtte. Helse- og miljøfarlige kjemikalier blir også prioritert i norske miljøbistandsprosjekter.

Advokatfirma Roger Foyen MNA

- Yrkesskader
- Pasientskader
- Trafikkskader
- Strafferett
- Familie arv/skifte

Tollbugt 24, 0157 Oslo

Telefon: 22 42 59 20

Telefaks: 22 42 62 12

Rådm. Halmrasts vei 18 (Gågata)
1337 Sandvika

Telefon: 67 55 02 65

Telefaks: 67 54 81 01

E-post: rogfo@online.no

Dette er Landsforeningen for Løsemiddelskadde (LFFL)

Landsforeningen for Løsemiddelskadde vil prøve å hjelpe deg som er blitt skadet av løsemidler, eller tror du er blitt skadet. LFFL er også opptatt av den skaddes familie. LFFL er en landsomfattende forening med lokallag i de fleste fylker. LFFL er tilsluttet Norges Handikapforbund (NHF), du blir automatisk medlem i NHF hvis du melder deg inn i LFFL.

Landsforeningens formål er å ivareta interessene for løsemiddelskadde og andre med varige arbeidsmiljøskader. LFFL skal videre arbeide for et bedre arbeidsmiljø, samt gjennom informasjon og opplysningsarbeid søke å forebygge arbeidsmiljøskader. Initiativet til å stifte LFFL ble tatt av og styres av løsemiddelskadde selv.

Ja, jeg melder med inn i Landsforeningen for Løsemiddelskadde

Medlemskontingent per 1. mars 01 er kr 200,-. For øvrige medlemmer som bor i samme husstand er medlemskontingenten kr 100,-.

Fyll ut skjemaet og send det til:

Landsforeningen for Løsemiddelskadde, Postboks 9217 Grønland, 0134 Oslo

Navn _____

Adresse _____

Postnr./-sted _____ Fødselsår 19 _____

Løsemiddelskadd Pårørende Interessemedlem

Dato og underskrift _____

C-blad801644
GRETHE LIAN
BRYNESV. 20 B
7018 TRONDHEIM

BL 623

ISSN 0802-6092

Returadresse:
Landsforeningen for
Løsemiddelskadde
Postboks 9217 Grønland
0134 OSLO

LFFL lokallag og kontaktpersoner

Østfold lag av LFFLLeder Rolf Hansen
Carl Sibberns vei 7 A, 1598 Moss
Telefon: (p) 69 25 48 36**Oslo lag av LFFL**Leder Eldbjørg Juvik
Edv. Munchs vei 59, 1063 Oslo
Telefon: (p) 22 32 00 13**Akershus lag av LFFL**Leder Thorleif Thyrum
Øvre Lerkevei 9
2050 Jessheim
Telefon: (p) 63 97 33 91**Hedmark lag av LFFL**Leder Hermod Telebond
Parkveien 46, 2335 Stange
Telefon: (p) 62 57 17 11**Oppland lag av LFFL**Leder Tove Kalbakken
Austadfeltvn 130, 2838 Snertingdal
Telefon: (p) 61 18 32 99**Buskerud lag av LFFL**Leder Arne Ødegaard
Vikveien 22, 3050 Mjøndalen
Telefon: (p) 32 87 47 24**Vestfold lag av LFFL**Leder Bjørn Rønningen
Maris vei 5, 3123 Tønsberg
Telefon: (p) 33 33 27 06**Telemark lag av LFFL**Leder John André
Porsgrunnsvegen 19 A, 3730 Skien
Telefon: (p) 35 52 12 83**Aust-Agder lag av LFFL**Leder Jens O. Solli
Gamle Sandvigsvei 21
4816 Kolbjørnsvik
Telefon: (p) 37 01 11 25**Vest-Agder lag av LFFL**Leder Lars Kristian Hille
Postboks 168, 4502 Mandal
Telefon: (p) 38 26 11 65**Rogaland lag av LFFL**Leder Jenny T. Hadland
Brekken, 4360 Varhaug
Telefon: (p) 51 43 06 25**Hordaland lag av LFFL**Leder Roald Fønnes
Øyjordsveien 71,
5038 Bergen
Telefon: (p) 55 33 09 30**Løsemiddelskadeforeninga
i Møre og Romsdal**Leder Frode Sten Gunstensen
Moen
6440 Elnesvågen
Telefon: (p) 71 26 50 82**Sør-Trøndelag lag av LFFL**Leder Reidar Stallvik
Postboks 4108 Valentinlyst
7450 Trondheim
Telefon: (p) 73 91 70 87**Nord-Trøndelag lag av LFFL**Leder Bjørg Ø. Mostad
Myraveien 6, 7710 Sparbu
Telefon: (p) 74 14 35 11**Nordland lag av LFFL**c/o Norges Handikapforbund
Nordland
Sjøgata 15, 8006 Bodo
Telefon: 75 50 80 08
(mellom kl 14.00-16.00)**Troms lag av LFFL**Leder Leif G. Morland
Venusveien 40
9024 Tomasjord
Telefon: (p) 77 63 95 96
Internettadr.: www.mamut.com/troms**Finnmark**Norges Handikapforbund
Postboks 332, 9615 Hammerfest
Telefon: 78 41 70 88